

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНДИВІДУАЛЬНО-КОНСУЛЬТАТИВНОЇ РОБОТИ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ

Структура навчального плану більшості вищих навчальних закладів західноєвропейських країн побудована таким чином, що студенти протягом семестру вивчають 5—6 дисциплін, з яких 2—3 дисципліни є обов'язковими (нормативними), а решта — вибірковими. При цьому щотижневе аудиторне навантаження студентів не перевищує 15—18 годин. Весь інший час відводиться на самостійну роботу.

Перебудова навчального процесу в Київському національному економічному університеті у зв'язку з майбутнім приєднанням України до Болонської декларації (воно має відбутися у травні 2005 р.) суттєво змінила структуру робочих навчальних планів підготовки магістрів. Ця зміна торкнулася як переліку дисциплін, що мають опанувати студенти на п'ятому році навчання, так і розподілу навчального часу за видами навантаження.

Студенти магістерської програми «Страховий менеджмент» у 2004/2005 навчальному році вивчають 5 обов'язкових дисциплін (дев'ятий семестр) і 3 вибіркові дисципліни (десятий семестр). Кожна з дисциплін викладається обсягом 3 кредити, тобто 162 години загального навчального часу. Цей загальний навчальний час на денній формі навчання розподілений таким чином: лекції — 20 годин; індивідуальні заняття — 34 години; самостійна робота студентів — 108 годин. Отже, перебування студента в аудиторії становить лише 12 % часу, відведеного на вивчення дисциплін магістерського циклу.

Ліквідація на п'ятому курсі практичних та семінарських занять позбавляє студентів можливості тренуватися у розв'язанні задач, обговоренні проблемних питань, публічних виступах, веденні дискусій. Звідси — необхідність особливої уваги щодо організації самостійної роботи студентів шляхом побудови ефективної індивідуально-консультативної роботи з ними. Але тут існують певні проблеми.

Перше. Індивідуально-консультативна робота зі студентами здійснюється на кафедрі страхування викладачами за графіком консультацій, який затверджується щосеместру рішенням кафедри, і включає індивідуальне консультування у викладача щодо вивчення відповідної дисципліни і щодо виконання індивідуаль-

ного практичного завдання на базах практики. Дуже часто при цьому *індивідуальні заняття* (якими б вони мали бути) перетворюються на консультації для певного загалу студентів і набувають рис *практичних занять*. Відмовлятися від такої форми спілкування зі студентами неможливо і недоцільно. Але якісне проведення такої роботи дуже часто унеможливується через відсутність вільного аудиторного фонду. За цих обставин індивідуально-консультативна робота здійснюється одночасно декількома викладачами у викладацькій, що не можна вважати прийнятним. Гадасмо, що графік чергування викладачів повинен мати «матеріальну базу» у вигляді аудиторії, закріпленої за кожним викладачем на час його консультацій.

Друге. Перевірка індивідуальних завдань, які виконуються студентами на базах виробничої практики, вимагає значної уваги і значної кількості часу. Адже оцінка, отримана за виконання індивідуальних завдань, суттєво впливає на загальну оцінку з кожної дисципліни за результатом екзамену. У зв'язку з цим викладачу конче потрібен *достатній час* не тільки для здійснення індивідуальної роботи у формі консультацій, але й для перевірки індивідуальних завдань. На жаль, 34 години, передбачені навчальним планом для проведення *усіх видів* індивідуальної роботи з *усією кількістю студентів*, — це надто мало для якісного виконання такої роботи. На нашу думку, цей час має бути збільшений.

Вирішення зазначених проблем не потребує великих зусиль, але, на нашу думку, сприятиме організації індивідуально-консультативної роботи зі студентами на необхідному рівні.

М. В. Головка, канд. пед. наук, доцент
кафедри педагогіки та психології;
С. Г. Головка, канд. іст. наук, доцент
кафедри теорії та історії держави і права

ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СОМОСТІЙНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ НА ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ОСВІТИ

Формування загальноєвропейського освітнього простору, провідною метою функціонування якого є сприяння європейському співробітництву в забезпеченні якості підготовки висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців, має забезпечуватися відповідними змінами в системі організації навчання: широке запровадження в освітнє та навчальне середовище сучас-